

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3CoKR/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122204843
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Maruščáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:8122204843.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Slávky Maruščákovvej a členov senátu JUDr. Rastislava Pellu a JUDr. Natálie Štrkolcovej, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, v konaní právne zastúpený ČOLLÁK & PARTNERI advokátska kancelária s.r.o., Floriánska 19, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 45 946 868, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, XXX XX C., štátny občan SR, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 17.01.2023, č.k. 5Odi/3/2022-86 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok č.k. 5Odi/3/2022 -86.
- Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

- Okresný súd Prešov (ďalej len súd alebo súd prvej inštancie) rozhodol:
 - Zrušuje oddĺženie žalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX, o ktorom rozhodol Okresný súd Prešov uznesením č. k. 5OdK/101/2022-21 zo dňa 28.03.2022, na základe ktorého súd zbavil žalovaného všetkých dlhov v rozsahu v akom neboli uspokojené v konkurze.
 - Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
- Rozhodol tak o žalobe, doručenej mu dňa 25.04.2022, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zrušil oddĺženie žalovaného na základe uznesenia č. k. 5OdK/101/2022-21 zo dňa 28.03.2022.
 - Dôvodil, že ako prihlásený veriteľ, v konkurze vedenom na majetok žalovaného, podal návrh na zrušenie oddĺženia z dôvodu, že žalovaný nemal pri oddĺžení poctivý zámer, nakoľko nebol v čase podania návrhu platobne neschopný (§ 166g ods. 2 písm. f/ZKR), keď mal dostatočný príjem na postupnú úhradu svojich záväzkov a zo správania žalovaného pred podaním návrhu možno usudzovať, že úmyselne naplnil formálne znaky platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh (§ 166g ods. 2 písm. e/ZKR) a nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností.
 - Aktívnu legitimáciu v konaní žalobca preukazoval Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.04.2021 uzavretou medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom a ním ako postupníkom.
 - Skutočnosť, že žalovaný nebol v čase podania návrhu platobne neschopný,

odvodzuje od toho, že žalovaný je zamestnanou osobou v produktívnom veku, v čase pred oddĺžením (konkurz vyhlásený dňa 05.04.2022) uhradil v exekučnom konaní sumu v celkovej výške 2.924,39 EUR. Zo svojho príjmu preto mohol v malých mesačných dávkach vo výške 20 - 30 EUR uspokojovať pohľadávku žalobcu a ostatných veriteľov. Zdôraznil, že pred podaním žaloby o zrušenie oddĺženia zaslal žalovanému výzvu na preukázanie poctivého zámeru, keď žiadal, aby zaplatil pohľadávku, ktorú voči nemu eviduje. Žalovaný nielenže neprejavil úprimnú snahu riešiť svoje dlhy, ale na výzvu žalobcu nereagoval.

3. V ďalšom dôvodil, že žalovaný po vyhlásení konkurzu nevykonával v prospech žalobcu žiadne úhrady svojho záväzku napriek tomu, že sa u neho okolnosti nezmenili. Pokračovaním v plnení by žalovaný dokázal splniť svoje záväzky voči veriteľom.

4. Žalovaný sa bránil tvrdením o svojej finančnej kríze, kedy ostal bez akéhokoľvek príjmu, keď nevedel splácať splátky úverov, došlo k úmrtiu v rodine, finančne podporuje otca, kde uhrádza energie a stravu, nedosahuje príjmy ako v zahraničí.

5. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil nasledovný skutkový stav:

- žalovaný prostredníctvom Centra právnej pomoci podal dňa 14.03.2022 návrh na vyhlásenie konkurzu dlžníka, podaniu návrhu predchádzalo rozhodnutie Centra právnej pomoci zo dňa 08.02.2022, právoplatné dňa 16.02.2022, ktorým bol žalovanému priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred súdom v právnej veci oddĺženia konkurzom až do ustanovenia správcu. Súčasťou návrhu bol výpis z centrálného registra exekúcií, z ktorého vyplýva, že voči žalovanému boli vedené dve exekučné konania a to na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 47Ek/1550/2020 na vymoženie sumy 14.810,32 EUR (aktuálny stav istiny 13.075,28 EUR pre oprávneného - žalobcu v tejto právnej veci) a pod sp.zn. 37Ek/2126/2020 na vymoženie istiny vo výške 10.320,19 EUR istiny (aktuálny stav pohľadávky vo výške 9.960,64 EUR pre oprávneného spoločnosť R Collectors s.r.o.);

- žalovaný pracoval od roku 2009 do roku 2012 na dohodu ako pomocný robotník, následne vykonával aktivačné práce v obci; v rokoch 2014 až 2016 bol nezamestnaný, od roku 2016 do roku 2018 zamestnaný ako operátor výroby, v období od apríla do mája 2018 nezamestnaný, v apríli 2018 zamestnaný na dohodu ako operátor výroby a od júna 2018 zamestnaný ako operátor výroby, nepodnikal. V opise aktuálnej životnej situácie v čase podania návrhu žalovaný uviedol, že pracoval a zobral si úvery v dvoch bankách, ktoré použil na vlastnú spotrebu a zariadenie domácnosti. Snažil sa úvery splácať, v čase podania návrhu mal príjem 400 EUR v čistom, zrážku zo mzdy 330 EUR až 350 EUR mesačne. Je slobodný, bezdetný, žije v spoločnej domácnosti s otcom a tromi bratmi, kde na bývanie prispieva sumou 150 EUR mesačne, cestovné do zamestnania 60 EUR mesačne, nemá iné nutné výdavky. Vlastní motorové vozidlo v hodnote 800 EUR Renault Thália rok výroby 2006 (zistené zo spisu sp. zn. 5OdK/101/2022);

- Okresný súd Prešov uznesením č.k. 5OdK/101/2022-21 zo dňa 28.03.2022, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 04.04.2022 č. 65/2022, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka a ustanovil mu správcu JUDr. Jozefa Jaroščáka ml.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 05.04.2022;

- v Obchodnom vestníku č. 98/2022 s dátumom vydania dňa 23.05.2022, bol zverejnený oznam o zrušení konkurzu dlžníka z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu;

- za obdobie 6 mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu mal žalovaný v období od 25.05.2018 až doposiaľ pravidelný príjem, vymeriavacie základy vo výške október 2021 - 908,51 EUR, november 2021 - 921 EUR, december 2021 - 989,98 EUR, január 2022 - 228,69 EUR, február 2022 - 903,59 EUR a marec 2022 - 976,73 EUR, t.j. po prepočte čistá mzda žalovaného predstavuje sumu približne 650 EUR mesačne (oznámenie Sociálnej poisťovne).

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ZKR (právna úprava platobnej neschopnosti fyzickej osoby), § 166f ZKR (právna úprava možnosti veriteľa dotknutého oddĺžením domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia), § 166g ZKR (právna úprava poctivého zámeru dlžníka), § 166g ods. 2 ZKR (právna úprava neexistencie poctivého zámeru dlžníka).

7. Podriadiac zistený skutkový stav pod príslušné právne normy, žalobe vyhovel.

Dospel k záveru, že žalovaný nebol v čase podania návrhu platobne neschopný, tak ako to vyhlásil v návrhu na vyhlásenie konkurzu. V konaní bolo totiž preukázané, že mal dostatočný príjem a uhradil časť svojich záväzkov, je zamestnaný, osobou v produktívnom veku, mal pravidelný príjem, nemal žiadnu

vyživovaciú povinnosť k maloletým deťom, nemal vlastnú domácnosť (žil v spoločnej domácnosti s otcom a tromi bratmi). Súd prvej inštancie zdôraznil, že za platobnú neschopnosť nemožno považovať stav, keď dlžník odmieta hradíť svoj dlh, no nemožno pod ňu subsumovať ani stav, keď dlžník nie je schopný dlh platiť len prechodne. Zdôraznil, že žalovaný mal a má dlhodobý stály príjem z pracovnej činnosti, má len dvoch veriteľov a v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu tak mohol a mal možnosť disponovať finančnými prostriedkami aspoň na čiastočné plnenie svojich záväzkov. Aj keď fyzické osoby majú možnosť oddĺženia konkurzom alebo splátkovým kalendárom, t.j. majú právo voľby, akú formu oddĺžovacieho konania zvolia, žalovaný zvolil konkurz, ktorý bol následne zastavený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu.

Súd prvej inštancie dôvodil, že ak by žalovaný so svojím, aj keď nižším príjmom skutočne mal poctivý zámer a úprimnú snahu riešiť svoje dlhy v medziach svojich možností využil by inštitút oddĺženia splátkovým kalendárom, ktorý má na vymáhateľnosť pohľadávok rovnaký právny účinok ako oddĺženie formou konkurzu, avšak pri tomto spôsobe oddĺženia dochádza aspoň k čiastočnému uspokojeniu veriteľov. V tejto súvislosti neobstojí ani obrana žalovaného poukazovaním na vyššie príjmy občanov iných štátov, pretože je potrebné poukázať aj na výšku ich výdavkov. Žalovaný netvrdil ani neprodukoval žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že by určenie splátkového kalendára nebolo možné.

Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalovaný podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu sa snažil zbaviť svojej zodpovednosti vyplývajúcej zo zmluvných vzťahov tak, aby nemusel uhradiť svojim veriteľom ani časť ich pohľadávok. Žalobca tak preukázal splnenie podmienok zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovaného a naopak žalovaný v rámci konania neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré vyvracajú tvrdenia žalobcu o absencii poctivého zámeru, ani žiadne tvrdenia, pre ktoré by mal súd žalovaného posudzovať miernejšie.

7.1. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal v konaní úspešnému žalobcovi.

8. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/ a h/ CSP. Odvolacie dôvody odvolateľ výslovne nemenuje (odkazom na príslušné ust. CSP), no z obsahu jeho odvolania vyplývajú.

8.1. Argumentuje, že konanie je sporom vyvolaným a súvisiacim s konkurzom, pre ktorý sa vyžaduje povinné zastúpenie strany advokátom v zmysle § 90 ods. 1 CSP. Žalovaný v konaní zastúpený nebol, preto bol ukrátený na svojich právach, nevedel sa v konaní náležite hájiť a domyslieť následky svojho konania na súde.

8.2. V ďalšom odvolateľ namieta, že z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, podľa ktorého ust. § 166g ods. 2 ZKR súd rozhodol, pretože v odôvodnení cituje všetky písmená cit. ustanovenia, avšak z ďalšieho odôvodnenia nie je jasné, pod ktoré z nich podradil zistený skutkový stav. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia rovnako nie je zjavné na základe čoho súd dospel k záveru, že žalovaný nemal poctivý zámer, ktorý súd prvej inštancie vzhliadol v tom, že nezvolil postup zbavenia sa dlhov splátkovým kalendárom, ale celkovým oddĺžením.

V tejto súvislosti odvolateľ argumentuje, že ZKR nepodmieňuje podanie návrhu na oddĺženie zvažovaním a posudzovaním, či nie sú splnené podmienky na splátkový kalendár a v žiadnom ustanovení nestanovuje prioritu pre návrh na splátkový kalendár. Voľba spôsobu prináleží iba dlžníkovi a zákon pre jeho rozhodnutie nekladie iné podmienky. Súd preto rozhodol v rozpore so ZKR, keď nad rámec zákona posúdil nepoctivý zámer z dôvodu, že žalovaný neuprednostnil splátkový kalendár.

8.3. V ďalšom namieta, že rozsudok súdu prvej inštancie je v rozpore s § 3 ods. 2 ZKR, pretože súd v odôvodnení neuvádza, že by neboli splnené podmienky v tretej vete citovaného ustanovenia, t.j., že žalovaný bol schopný plniť 180 dní v lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok. Súd pritom navyše ani neuvažoval, či nebola naplnená štvrtá veta citovaného ustanovenia zákona, t.j., že nastala fikcia platobnej neschopnosti, pretože jeho peňažný záväzok nebolo možné vynútiť z exekúcie.

8.4. Na základe uvedeného sa domáha, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol.

9. Žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, argumentujúc, že podané odvolanie je zmätočné, neobsahuje zákonné náležitosti odvolania, preto je potrebné ho podľa § 386 písm. d/, prípadne písm. a/CSP odmietnuť. Ak by sa odvolací súd nestotožnil s touto argumentáciou, navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

9.1. Vo vzťahu k námietke odvolateľa o absencii právneho zastúpenia uviedol, že § 90 CSP o povinnom zastúpení sa na konanie o zrušení oddĺženia pre nepoctivý zámer neaplikuje. Žalobca zdôraznil, že súd prvej inštancie zreteľne a jasne uviedol, podľa ktorého zákonného ustanovenia a na základe ktorých skutkových okolností mal za to, že žalovaný nemal pri oddĺžení poctivý zámer, keď citoval § 166g ods. 2 písm. c/, f/, a h/ ZKR a uviedol aj to, akým spôsobom postupoval pri posudzovaní poctivého zámeru žalovaného, pričom tiež poukázal na to, čo je a nie je možné v zmysle ustáleného právneho názoru považovať za účel inštitútu oddĺženia.

V priamej nadväznosti na uvedené potom explicitne a zreteľne uviedol dôvod, pre ktorý pristúpil k zrušeniu oddĺženia odvolateľa a to, že žalovaný nebol v čase podania návrhu platobne neschopný tak, že ako to vyhlásil v návrhu na vyhlásenie konkurzu. V tejto súvislosti poukázal na relevantné zistenia ekonomickej a sociálnej situácii odvolateľa, ktoré nadobudol na základe vykonaného dokazovania a na základe ktorých odôvodnil vyššie uvedený záver o nepoctivom zámere odvolateľa.

Súd prvej inštancie následne uviedol, že žalovaný disponuje a disponoval príjmom z pracovného pomeru, ktorý mu umožňoval vykonávať aspoň čiastočne úhrady. Jedným z dôvodov, pre ktorý mal súd prvej inštancie za to, že odvolateľ využil inštitút oddĺženia neoprávnene a v rozpore s príslušnou zákonnou úpravou, tak bola skutočnosť, že odvolateľ nebol v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu platobne neschopný tak, ako to v návrhu zavádzajúco vyhlásil. Uvedené konštatoval v zmysle § 166g ods. 2 písm. f/ ZKR a na základe dôkazov, ktoré získal v rámci vykonaného dokazovania, t.j. s ohľadom na počet a výšku záväzkov odvolateľa a jeho ekonomickú rodinnú a sociálnu situáciu. V rámci konania na súde prvej inštancie tak bolo preukázané, že vyhlásenie žalovaného o platobnej neschopnosti tvoriace prílohu návrhu na oddĺženie konkurzu bolo rozporné so skutočným stavom vecí.

9.2. V ďalšom žalobca poukázal na to, že žalovaný bol v rámci konania na súde prvej inštancie z veľkej časti pasívny a neprezentoval žiadne relevantné argumenty a dôkazy, ktoré by vyvracali argumentáciu žalobcu o absencii jeho poctivého zámeru pri oddĺžení. Vzhľadom na postoj žalovaného a zistený skutkový stav je z jeho konania možné vyvodiť skôr neochotu plniť svoje záväzky voči žalobcovi, než objektívnu nemožnosť ich plnenia. Žalovaný v rámci konania na súde prvej inštancie svojou vlastnou výpoveďou potvrdil, že s inštitútom oddĺženia jeho osoby konkurzom kalkuloval. Oddĺženie však nie je právnym nástrojom, ktorý by mal automaticky a vo všeobecnosti slúžiť na zbavenie sa dlhov pre všetkých, aj nezodpovedných a finančne nedisciplinovaných dlžníkov, ale iba pre tých, ktorí sa do zlej finančnej situácie dostali z objektívnych dôvodov. Žalobca sa preto stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že žalovaný nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by mu objektívne znemožňovali uspokojenie jeho záväzkov. Inštitút oddĺženia využil nedôvodne a stotožnil sa aj s argumentáciou súdu prvej inštancie týkajúcou sa nutnosti uprednostnenia využitia inštitútu oddĺženia splátkovým kalendárom pred oddĺžením konkurzom v prípade, ak sú na to splnené zákonné podmienky.

Zdôraznil, že žalovaný v čase oddĺženia dosahoval stabilný mesačný príjem, ktorý mu umožňoval postupne záväzky uhrádzať. Ak by žalovaný za takejto situácie skutočne mal poctivý zámer a úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností, riadne by splácal svoje záväzky veriteľom, prípadne by v prvom rade využil inštitút splátkového kalendára, ktorý má na vymáhateľnosť pohľadávok rovnaký právny účinok ako konkurz, avšak pri tomto spôsobe oddĺženia dochádza aspoň k čiastočnému uspokojeniu veriteľov. Skutočnosť, že žalovaný k uvedenému nepristúpil, ale uprednostnil oddĺženie konkurzom, tak preukazuje jeho nepoctivý zámer a reagujúc na vyjadrenie žalobcu odvolateľ uvádza argumenty uvádzané už v priebehu konania.

10. Reagujúc na vyjadrenie žalobcu odvolateľ opakuje argumenty uvádzané už v priebehu konania a v odvolaní.

11. Je pravdou, že pre odvolanie zákon vyžaduje osobitné náležitosti (§ 363 CSP). Existencia odstrániteľných väd odvolania (nedostatok alebo absencia jeho náležitostí) ukladá súdu prvej inštancie pokúsiť sa postupom podľa § 373 ods. 1 o ich odstránenie. Uvedený postup ale neprichádza do úvahy pri absencii odvolacích dôvodov (§ 373 ods. 1). Povinnosť uviesť odvolacie dôvody ale neznamená citovať ich odkazom na príslušné ustanovenia CSP, resp. citovať ich znenie, ale identifikovať

ich; t.j. vymedziť, v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí ich naplnenie. Povedané inak; ak z obsahu odvolania možno vyvodíť aké pochybenie (vadu, skutočnosť) odvolateľ vo vzťahu k súdu prvej inštancie namieta, aj keď vyslovene odvolací dôvod formálne necituje; nie je možné dôjsť k záveru, že v odvolaní odvolací/odvolacie dôvody absentujú, čo by bolo dôvodom na jeho odmietnutie.

11.1. Z obsahu odvolania vyplýva, že odvolateľ má na mysli odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/ (nedostatok právneho zastúpenia), písm. h/ a písm. f/CSP.

12. Krajský súd v Košiciach preto ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

13. V prvom rade sa odvolací súd zaoberal skutočnosťou, či dôvody uvádzané odvolateľom sú prípustnými dôvodmi pre podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 CSP. Z obsahu odvolania možno vyvodíť ako odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) t.j., že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; písm. h) t.j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a písm. a) t.j., že neboli splnené procesné podmienky.

13.1. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu). Použitie správneho ustanovenia ale neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo - povedané inak - posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona súd vychádzal.

13.2. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) je daný vtedy, ak je na strane súdu taký závažný procesný postup, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva, a to v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom stanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Článok 48 ods. 2 Ústavy SR zakotvuje právo každého, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu vo veci konať. Ak fyzická, či právnická osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa stranou sporu so všetkými tomu zodpovedajúcimi právami, ale aj povinnosťami, ktoré z jej postavenia v konaní (žalobca, či žalovaný) vyplývajú (Nález Ústavného súdu II.ÚS 14/2001, II.ÚS 132/02, III.ÚS 171/2006). Podľa článku 6/ CSP ods. 1 strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Ustálená judikatúra ESLP opakovane poukazuje na tzv. princíp rovnosti zbraní (spravodlivé súdne konania), t.j. aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície ako protistranu. Spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj možnosť procesných strán predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby v konaní uspeli, právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom a právo zúčastniť sa pojednávania a ako opakovane judikoval Ústavný súd SR, že súčasťou základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva zrozumiteľne odpoveď na všetky skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom sporu.

13.3. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP je daný vtedy, ak neboli v konaní splnené podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť a ktorých skúmanie je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania (napr. nedostatky žaloby, právomoc súdu procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prekážka rozsúdenej veci).

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.05.2024 o 10:35 hod. v pojednávacej miestnosti č. 200/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na Úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 3 CSP.

15. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav na základe dokazovania, ktoré vo veci vykonal. Svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z vykonaného dokazovania vyplynuli, pričom prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo a vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 191 CSP, na zistený skutkový stav aplikoval správne právne normy, z ktorých vyvodil správne práva a povinnosti strán sporu.

16. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 1 CSP). Na doplnenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navyše udáva:

Predmetom konania je zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovaného, ktorý žalobca odôvodňuje naplnením hypotézy podľa § 166g ods. 2 písm. e), g) ZKR.

17. Ust. § 166g ods. 5 ZKR stanovuje, že v oddĺžovacom konaní súd neskúma poctivý zámer dlžníka. Kontrola poctivého zámeru prichádza do úvahy len na základe veriteľskej aktivity po rozhodnutí o oddĺžení. Každý veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia do 6-tich rokov od vyhlásenia oddĺžovacieho konkurzu, ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer. Skúmanie poctivého zámeru sa týka tak činnosti dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie, ako aj po rozhodnutí o oddĺžení. Zákon príkladným spôsobom vymedzuje skutočnosti, ktoré osvedčujú tak poctivý, ako aj nepoctivý zámer.

17.1. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom oddĺženia podľa štvrtej hlavy ZKR nie je garancia úplného uspokojenia pohľadávok veriteľov, ale jeho účelom je zbaviť dlžníka - fyzickú osobu jeho dlhov, aby ho dlhy neuspokojené v konkurze neprenasledovali po celý zvyšok jeho života a aby negenerovali jeho ďalší úpadok a dlžník mohol sa opätovne postaviť na vlastné nohy po hospodárskej stránke zabezpečenia svojej ďalšej existencie (nález ÚS SR zo dňa 10.01.2017, sp. zn. III.ÚS 570/2016). A naopak, podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu spojeného s oddĺžením nie je možné riešiť situáciu, ktorou sa dlžník snaží zbaviť svojej zodpovednosti vyplývajúcej zo zmluvných vzťahov tak, aby svojim veriteľom (v danom prípade najmä žalobcovi) nemusel uhradiť judikovanú pohľadávku a to ani čiastočne, pretože takéto konanie sponchýbňuje poctivý zámer dlžníka a vedie k dôvodným obavám týkajúcich sa zneužitia daného inštitútu oddĺženia samotným dlžníkom, v danom prípade žalovaným.

17.2. Je pravdou, že súd pri vyhlasovaní konkurzu nemá reálnu možnosť skúmať platobnú neschopnosť dlžníka, nemá možnosť posúdiť jeho reálne možnosti a schopnosti plniť dlhy, pretože vychádza z navrhovateľom tvrdenej pravdivosti a úplnosti informácií ním poskytnutých, teda nemožno vylúčiť jeho nepoctivý zámer. Súdom teda existenciu poctivého zámeru u dlžníka pri vyhlásení konkurzu neskúma, skúma ju až na návrh veriteľa, že tento u dlžníka absentoval (dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu).

17.3. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že ZKR len príkladným spôsobom vymedzuje skutočnosti osvedčujúce nepoctivý zámer dlžníka. Povedané inak, záver, že návrhom na povolenie oddĺženia nesledoval dlžník poctivý zámer sa neviaže „len“ na skutočnosti uvedené v § 166g ods. 2 ZKR, ale je výsledkom hodnotenia a správania dlžníka zohľadňujúcim najrôznejšie okolnosti, ktoré by na prijatie tohto záveru mohli mať vplyv.

18. K namietanej existencii/neexistencii platobnej neschopnosti:

18.1. Platobnú neschopnosť definuje § 3 ZKR, podľa ktorého dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený (ods. 1). Fyzická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok. Ak peňažnú pohľadávku nemožno voči dlžníkovi

vymôcť exekúciou alebo, ak dlžník nespĺnil povinnosť uloženú mu výzvou podľa § 19 ods. 1 písm. a/ predpokladá sa, že je platobne neschopný (ods. 3) k namietanej existencii platobnej neschopnosti.

18.2. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pred podaním návrhu na oddĺženie konkurzom bolo proti žalovanému vedené exekučné konanie na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 47Ek/1550/2020 na vymoženie istiny 14.810,32 Eur pre oprávneného – žalobcu v tomto konaní (aktuálny stav vymáhanej istiny 13.075,28 Eur) a exekučné konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37Ek/2126/2020 na vymoženie istiny 10.320,19 Eur pre oprávneného R Collectors s.r.o. (aktuálny stav vymáhanej istiny).

18.3. Rovnako bolo preukázané (a aj nesporné), že žalovaný bol v období od roku 2016 do roku 2018 zamestnaný ako operátor výroby (nezamestnaný od apríla do mája 2018), od roku 2018 zamestnaný nepretržite s pravidelným príjmom (vymeriavacie základy október 2021 – 908,51 Eur, november 2021 – 921,- Eur, december 2021 – 989,98 Eur, január 2022 – 228,69 Eur, február 2022 – 903,59 Eur, marec 2022 – 976,73 Eur), v prepočte čistá mzda žalovaného predstavuje cca 650,- Eur. Žalovaný nemá vyživovaciu povinnosť, býva u otca.

18.4. Žalobca tvrdí, že pokiaľ bolo možné voči žalovanému peňažnú pohľadávku vymôcť exekúciou (ktoré prebiehali), nie je možné uplatniť domnienku o platobnej neschopnosti dlžníka (§ 3 ods. 2 piata veta ZKR); je potrebné považovať ho za platobne schopného.

Definícia platobnej neschopnosti je ale upravená v § 3 ods. 2 v znení „fyzická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok“. Právna domnienka upravená v poslednej vete § 3 ods. 2 ZKR slúži na zjednodušenie posudzovania platobnej neschopnosti dlžníkov, nie je jej definíciou. Povedané inak; to, že je možné vymôcť voči dlžníkovi peňažný dlh exekúciou neznamená vo všeobecnosti, že nie je platobne neschopný. Navyše platobnú neschopnosť dlžníka nie je možné posudzovať oddelene, len na tú-ktorú pohľadávku, ale aj v súvislosti so schopnosťou splácať všetky peňažné záväzky.

18.5. Odvolací súd posudzujúci zistený skutkový stav, najmä skutočnosť, že žalovaný mal dve exekúcie, kde len vymáhaná istina (bez príslušenstva) predstavuje sumu 20.280,82 Eur, pričom exekúcia len na pohľadávku žalobcu predstavovala sumu cca 200,- Eur mesačne, prihliadnuc na skutočnosť, že žalovaný nemá žiaden majetok (vyplýva zo zistení správcu v konkurznom konaní) by pohľadávky veriteľov boli v exekučnom konaní vymožené za niekoľko rokov (vrátane narastajúcich úrokov z omeškania). Z vyššie uvedených dôvodov tak odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný bol platobne neschopným, tak, ako túto platobnú neschopnosť definuje § 3 ods. 2 ZKR.

19. Vychádzajúc ale zo skutočnosti, že ZKR len príkladmo vymenúva dôvody, kedy je daný nepoctivý zámer, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný poctivý zámer nemal z dôvodu nenaplnenia znakov poctivého zámeru podľa § 166g ods. 1 ZKR, pretože nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, keďže svoj záväzok po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu neplnil a to ani v sumách, ktoré by pre neho neboli likvidačné a ktoré by plniť mohol.

20. Pokiaľ ide o odvolateľom tvrdenú existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP; ktorého naplnenie má spočívať v neexistencii povinného zastúpenia žalovaného advokátom (§ 90 CSP); odvolací súd udáva, že v súlade s § 196 ZKR sa CSP použije iba v prípade, ak ZKR neustanovuje inak. § 166 k ZKR ustanovuje povinné zastúpenie dlžníka Centrom právnej pomoci alebo advokátom iba pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo návrhu na vyhlásenie splátkového kalendára, už do ustanovenia správcu. Z uvedeného dôvodu sa § 90 ods. 1 CSP na konanie o zrušenie oddĺženia neaplikuje.

21. Na základe uvedeného bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené ako vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie síce nesprávne právne posúdil zistený skutkový stav vo vzťahu k platobnej neschopnosti žalovaného, no ďalší ním uvádzaný dôvod existencie nepoctivého zámeru je v prejednávanej veci daný.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP s použitím § 255 CSP tak, že nárok na ich náhradu má v odvolacom konaní úspešný žalobca.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).